

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— *Ze Lwowa.* —

Kurs nauk w c. k. uniwersytecie lwowskim na rok szkolny 1832—1833 rozpoczął się dnia 1. b. m. uroczystym nabożeństwem, podczas którego odśpiewano *Veni Creator Spiritus*, a potem mową inauguracyjną w wielkiej sali uniwersytetu.

— *Z Tarnowa dnia 29. września.* —

Na prośbę magistratu i obywateli tutejszych odprawił dziś jw. biskup dycezyi tarnowskiej w tutejszym katedralnym kościele wielką mszę świętą, po której odśpiewano *Te Deum* za szczęśliwe ocalenie życia J. K. Mci młodszego Króla Węgierskiego i następcy tronu ces. król. państw austriackich. Wszystkie władze cywilne i wojskowe i liczne zgromadzenia mieszkańców i obywatele miasta byli na tej uroczystości.

— *Z Wiednia.* —

Najwyższym listem gabinetowym z d. 25. i 29. sierpnia raczył N. Pan mianować najlaskawiej radzcami tajnymi: prezesa c. k. Gubernijum w Królestwie Galicyi i Lodomeryi, Franciszka barona Krieg de Hoehfelden, i c. k. rzeczywistego szambelana, feldmarszałka lejtnanta i wielkiego ochmistra J. K. Mci Arcyksięcia Ferdynanda Karola Este, Wincentego hrabię Defours. Nowo-mianowani radzcy tajni złożyli w tym charakterze dnia 16. września przysięgę w ręce N. Pana.

Ignacy baron Lederer, generał jazdy i komenderujący generał w Galicyi, mianowany został komenderującym generałem w Węgrzech; a Fryderyk Karol Gustaw baron Langenau, feldmarszałek lejtnant i dywizyjoner, *ad latus* przy jeneralnej komendzie w Galicyi.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

Tygodnik Petersburski z dnia 6. września zawiera następujące ukazy cesarskie:

Rozkazem dziennym cesarskim z dnia 30go z. m. mianowany naczelnik 3ej dywizyi grenadyjerów generał porucznik Nabokow 1, dowodzącym korpusem grenadyjerów, na miejsce

jen. adjutanta Chrapowickiego, który na własne żądanie uwolniony od tego obowiązku.

Przez ukaz cesarski do kapitulu orderów, z dnia 13. sierpnia, adjutanci inspektora całej osiedloniej jazdy, generała jazdy hr. Witta 1, kapitan pułku konnych grenadyjerów gwardyi Czyrkowicz i rotmistrz pułku ułanów gwardyi hr. Rzewuski, mianowani kawalerami orderu św. Stanisława 3. klasy, za szczególną waleczność, którą się odznaczyli w dniach 25. i 26. sierpnia 1831 r. v. s. przy szturmie warowni warszawskich.

Stosownie do ukazu cesarskiego z dnia 21. grudnia 1830 roku, nałożone zostają areszta: w gubernii podolskiej na wszelki ruchomy i nieruchomy majątek szlachcica Józefa syna Stefana Strojnowskiego i szlachcica Mikołaja syna Józefa Łuczyńskiego; za należenie ich do powstania polskiego; tudzież na wszelki majątek szlachcica Józefa syna Jana Dunina, który też należał do powstania; i był wziętym przy podaniu się twierdzy Zamościa.

31. z. m. spuszczone z warsztatów tutejszej admiralicyi 44 działową fregatę Prozerpinę, założoną 10. października 1831 i przewozowy okręt Libawa od 100 lasztów, założony 10. listopada tegoż roku; oba okręty budował kapitan inżynierów morskich Alferyjew.

Prawidła likwidacyi długów, obciążających skonfiskowane majątki powstańców. (Zatwierdzone prz. cesarza jmcj w d. 28. czerwca b. r.)
(Dokończenie.)

III. O szacowaniu dóbr skonfiskowanych i wyliczeniu dochodu z praw władania, służących byłemu tych dóbr właścicielowi.

§. 28. W ciągu rozbioru długów komisyyja likwidacyjna sporządza: 1) oszacowanie dóbr skonfiskowanych; 2) wyliczenie dochodu z praw władania byłego właściciela tych dóbr.

§. 29. Do oszacowania dóbr skonfiskowanych powinny wchodzić: 1) cena dóbr osiadłych ze wszystkiemi zaprowadzeniami, podług szacunku bankowego, z naddatkiem do niej po pięćdziesiąt rubli na każdą duszę rewizyjną, takim sposobem, jakim mu na podobną sumę wy-

daje się z zakładów kredytowych świadectwo, mające się składać na kaucyjną w umowach ze skarbem. Zresztą, z uwagi na wartość dóbr, komisya likwidacyjna może podwyższyć ich taxę, nie przechodząc wszakże cen, przepisanych prawem do pobierania poszlin od praw przedaźnych; 2) cena domów i innych zakładów w miastach podług szacunku taksatorów przysięgłych; 3) cena ziem nie osiadłych podług ustaw o pobieraniu poszlin od praw przedaźnych. Jeżeli zaś w której gubernii cena ta nie jest oznaczona, tedy trzymać się cen najbliższej od tych ziem gubernii; 4) cena nie należącego do dóbr osiadłych ruchomego majątku, tudzież znajdujących się w powiecie zakładów, oddzielnie od dóbr osiadłych, podług oszacowania samej komisji, przez środki podług jej uwagi wybrane; 5) kapitały pieniężne, które należały do byłego właściciela. Jeżeliby które z nich znadawały się w wiedzy zakładów kredytowych państwa, w kasach zachowawczych rad opiekuńczych albo w izbach powszechniej opieki, wszystkie te władze obowiązane są wydać je pod rozporządzenie skarbu, za złożonemi przezeń na te depozyta biletami, chociażby na nich nie było blankietowych nadpisów, jeżeli tylko przedstawiony będzie wyrok komisji konfiskacyjnej gubernijałnej, przeznaczającej konfiskatę całego majątku tej osoby, na której imię bilety są pisane; 6) obligacyje komisji umorzenia długów, które należały do byłego właściciela, powinna też komisya przenieść na imię skarbu państwa, po objawieniu jej wyroku gubernijałnej komisji konfiskacyjnej, takiego, jak wyrażono w punkcie poprzedzającym; skarb zaś państwa sprzedaje te obligacyje przez maklera dworu i otrzymaną summę przyłącza do dalszego majątku byłego właściciela; 7) pretensyje jego kredytowe do różnych osób i zakładów, podane do uzyskania.

§. 30. Dochody z praw władania byłego właściciela dóbr skonfiskowanych, wyliczają się podług aktów prawnych, na których ustanowienie ich na rzecz jego było oparte.

IV. O rachunku porównawczym czyli bilansie.

§. 31. Po wypełnieniu wszystkiego, co wyżej wyrażono, komisya likwidacyjna sporządza rachunek porównawczy, czyli bilans, w którym powinny być umieszczone: I. Summa pretensyj do byłego właściciela, jako to: 1) ilość wszystkich jego długów, tak w kapitałach, jako i w procentach, z zapisaniem wypłaty każdego długu; 2) na téjże zasadzie ilość wszystkich poszukiwań skarbowych; 3) ilość wypłat, należnych z dóbr jego skonfiskowanych osobom

prywatnym, władzom i zakładom. — Uwaga: W każdym z tych artykułów należy oddzielić pretensyje i wypłaty niesporne od spornych, o które rzecz jeszcze się toczy w sądownictwach. II. Summa jego majątku, jako to: 1) oszacowanie całego majątku ruchomego i nieruchomego; 2) ilość kapitałów pieniężnych; 3) ilość dochodu z praw władania; 4) ilość pieniężna pretensyj kredytowych byłego właściciela do różnych osób i zakładów. Uwaga: W każdym z dwóch ostatnich artykułów należy oddzielić dochody, wypłaty i pretensyje niesporne od spornych, których rozbiór jeszcze się toczy w sądownictwach. Przymótak ojeđnych, jak o drugich należy wyrazić, czyli jest nadzieja otrzymania ich, lub nie. III. Stosunek summy pretensyj do summy majątku.

§. 32. Po sporządzeniu takiego rachunku porównawczego, komisya likwidacyjna przedstawia go razem z ostatecznym szczegółowym doniesieniem o wszystkich swoich rozporządzeniach i postanowieniach względem likwidacyi długów każdego z byłych właścicieli dóbr skonfiskowanych, rządzącemu senatowi.

§. 33. Rządzący senat rozpatrzywszy ostateczne doniesienie komisji, i zrobiwszy podług niego swoje postanowienie, zasięga zdania ministra skarbu: czyli można dobra skonfiskowane zostawić w skarbie, przyjmując wypłatę wszystkich długów przyznanych, czyli téż obrócić te dobra na zaspokojenie leżących na nich ciężarów, zupełnie tak, jakby właściciel ich zbankrutował, oswobodzając przeto skarb od wszelkiej odpowiedzialności we względzie tych ciężarów.

§. 34. Po otrzymaniu zdania ministra, rządzący senat wespół z nim robi postanowienie i przedstawia je do potwierdzenia cesarzowi jmości.

§. 35. Skoro nastąpi najwyższe potwierdzenie, postanowienie to powinno być natychmiast wykonane. A nim to nastąpi, od czasu odkrycia komisji wstrzymują się wypłaty tak kapitałów jakoteż i procentów za długi prywatne, chociażby w tym przeciągu i termina przypadły; długi zaś do banku pożyczkowego, rad opiekuńczych i izb powszechniej opieki powinny być płacone bez przerwy, podług zasad istniejących postanowień.

§. 36. A zatém, jeżeliby te opłaty na termin nie były wniesione, tedy dobra skonfiskowane powinny być sprzedane dla wypłaty wspomnianym zakładom kredytowym, stosownie do ogólnych prawideł, chociażby tymczasem likwidacyja długów jeszcze nie była dokonana; i w tym razie działania jej trwają tylko względnie do

reszty otrzymanej z sprzedaży dóbr summy, pozostałej od zaspokojenia zakładów kredytowych.

§. 37. Skarbowe zaległości wszelkiego rodzaju i uzyskania pobierają się z dóbr skonfiskowanych bez żadnej zwłoki, podług praw istniejących; a na przypadek sprzedaży dóbr, powinno być zrobione na to osobne postanowienie.

§. 38. Jeżeliby po całkowitem zaspokojeniu długów pozostała jaka część majątku, przeznaczonego na ich opłatę, ta wchodzi do skarbu państwa.

V. O dobrach zostających pod sporem.

§. 39. Jeżeli do czasu konfiskaty dóbr rozpoczęty został w sądownictwie proces o prawo własności nad temi dobrami, tedy rozporządzenie o zaspokojeniu z nich wszelkiego długu byłego właściciela nie pierwój przeprowadza się do skutku, podług wyżej wyrażonych prawideł, aż wtedy dopiero, kiedy po ostatecznym rozstrzygnięciu sporu dobra te, porządkiem sądowym, przyznane będą dla skarbu.

§. 40. Jeżeli były właściciel dóbr skonfiskowanych rozpoczął w jakim sądownictwie sprawę o prawo własności na dobra, zostające w obcym władaniu, i jeżeli ostatecznie poszukiwanie takowe zostanie przez sądownictwa uznane za sprawiedliwe, tedy przysądzone tym sposobem dobra idą na skarb; ciężące zaś na nich długi i poszukiwania zaspakajają się tym samym porządkiem, jak i z dóbr niespornych, uległych konfiskacie. Sprawy wymienione tak w niniejszym jakoteż i w 39; §. powinny być rozbiebane bez zachowania zwykłej kolei.

Hiszpanija.

Gazeta chcąc zbierać artykuł, znajdujący się w gazetach francuzkich względem napadu na pocztę wozową w okolicy Cabrera w d. 12. sierpnia, udziela dokładniejszego raportu o tym wypadku. Zdarzyło się to na drodze z Irun między Lozoyuela i la Cabrera przez kupe 11 do 12 ludzi pieszych, zupełnie zbrojnych. Żołnierze eskorty zabili jednego rabusia, a ranili drugiego. W powozie tylko jeden był podróżny, któremu rozbójnicy wzięli zegarek, pierścień i 200 realów. Przy tej sposobności umieściła gazeta wykaz biegu król. poczty, jaki też od 1. stycznia 1830 do końca czerwca 1832 zrobiła, i rabunków, które ją spotkały. W roku 1830 odbyła 1488 kursów i była 8 razy zrabowana; w roku 1831 zrobiła 1538 kursów, i była 10 razy zrabowana, a w pierwszym półroczu 1832 było 754 kursów, w których 7 razy była zrabowana. Zatem w 2 1/2 latach odprawiła 3780 kursów, i zrabowano ją 22 razy. Jeden przeto rabunek wypadła na 172 kursów.

Podczas wszystkich tych rabunków nikt nie został z podróży zabity ani raniony.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Dzień. *Times* zawiera urzędowy raport jenerala Candido Jose Xavier, adjutanta Dom Pedra, do komisji rządowej portugalskiej, ustanowionej w Oporto, w którym wystawia stan fortyfikacyi miasta, zapał, jakim są ożywione wojska Dom Pedra, i wyraża życzenie, aby nieprzyjaciel uderzył, a odniesie pewnie naukę; dalej kreśli czynność cesarza wyższą nad wszelkie pochwały, i jego zdrowie, w końcu ponawia jeszcze pragnienie, aby nieprzyjaciel atakował miasto, mówiąc, że im prędzej, tém lepiej dla nas.

Podług *Globe* margr. Palmella odjechał w nocy z d. 13. na 14. z. m. do Oporto. Pana Ferreira Borgea, znamienitego prawnika, i pana Silva, który od trzech lat popierał sprawę Donny Maryi, mianował agentami Dom Pedra w Londynie we wszystkich sprawach finansowych.

Dzień. *Albion* mówi: Dom Pedro ma najuczeńsze wojsko w Europie, albowiem mówi wszystkiemi językami.

Ten sam dziennik zadziwia się, że tylko dwóch członków gabinetu było w d. 13. września w mieście, gdy król przybył do palacu St. James; jestto tém godniejszą zastanowieniem, mówi pomienione pismo, w czasie, jak twierdzą dzienniki ministryjalne, kiedy idzie o najważniejsze środki, i kiedy panuje nadzwyczajna czynność w ciele dyplomatycznym różnych dworów europejskich.

Gazety londyńskie z d. 15. września donoszą: Księżna Angouleme zaprosiła do siebie wiele rodzin francuzkich, znajdujących się w Londynie; królowa jejmość odwiedziła jej królewiczowską mość w hotelu Coburg, dokąd przybyła także Mademoiselle z Edynburga. Obiedwie księżniczki udadzą się niezwłocznie ze swoim orszakiem na statku parnym rządowym *Lingthing* do Rotterdamu, aby wraz z królem i resztą rodziny królewskiej, którzy popłyną na fregacie *Leith* do Hamburga, zjechali się w Frankforcie. Karol X. nie przybył zatem do Londynu, jak mylnie donoszono. Raczej księżę Blacas pojechał z Londynu do Edynburga.

Gazety londyńskie zaprzeczają domysł Gazety edynburskiej, iż rząd angielski na żądanie rządu francuzkiego zniewolił rodzinę Karola X. do odjazdu z Holyrood. Powodem do tej podróży jest raczej stan zdrowia księżnicz

Angouleme, która potrzebuje klimatu południowego.

Podług dziennika edynburskiego *Weekly* z d. 12. września spodziewano się, że sir Walter Skott tylko kilka godzin przeżyje.

List oficera na pokładzie okrętu *Revenge* (jednego z okrętów angielskich przed Lizboną krążących) wyraża: „Eskadra Dom Miguela gotowa jest znowu do wypłynienia; sądzą, że niebawem wyjdzie pod żagle. Korwetę i bryg roztakielażowano, jak słychać, z braku funduszków. Dom Miguel z czternastomiesięcznego żołdu zapłacił tylko za dwa. Sartorius jest blisko nas z dwiema fregatami, dwiema korwetami, tżema brygami, dwoma szonerami i dwoma statkami parnemi. Spodziewają się, że niebawem przyjdzie do bitwy. Rzeczy na lądzie jeszcze są w tym samym stanie.

Podług *Globe* korweta o 16 działach wypłynęła z Oporto w d. 26. sierpnia, aby wraz z małym okrętem przed Viana krążyła; inny okręt popłynął do Figueras. Admirał Sartorius pisał, iż bardzo jest zadowolony nowym okrętem *Rio Ave. Castro*, nowa korweta, i *Allianço* będą w gotowości, skoro działa zostaną na pokładzie umieszczone, a natenczas będzie miał Sartorius ośmnaście okrętów różnej wielkości pod swoim dowództwem.

Francyja.

Gazety paryżkie z d. 15. z. m. napełnione są domysłami i kombinacyjami o składzie nowego ministerjum. Niektóre dzienniki mówią o wstąpieniu pp. Guizot, Thiers i Bertin de Vaux; inne twierdzą, że p. Dupin z którym, również wchodzi w układy, nie chce mieć nic do czynienia z tymi trzema panami. *Messenger des Chambres* nie jest temi kombinacyjami zadowolony i sądzi, iż byłoby najlepiej, aby powołano do ministerjum pp. Odilon-Barrot, Mauguin, Dupont de l' Eure, marszałka Clauzel, Lafayette, Lafitte, Salvorte, de Tracy i kilku innych znamienitych ludzi tego rodzaju. Nawet *Courier Français* chce mieć ministerjum, na któregoby czele znajdowali się pp. Odilon-Barrot i Clauzel.

Książę Karol Brunszwicki napisał do ministra spraw wewnętrznych i do prefekta policji, protestując się przeciw rozkazowi opuszczenia Paryża. Protestuje się on przeciw wszelkiemu środkowi zmuszającemu go w tej mierze, ponieważ odwołuje się do sądów względem pytania, czyli ustawa z 1832, wymierzona przeciwko zbiegom, może być do niego zastosowana, który jest podróznym i żyje swoim kosztem; wszelako w d. 18. wrześ. około godz. 6 rano udał

się oddział gwardyi municypalnej, wraz z komisarzem policji i kilku innymi urzędnikami, do mieszkania księcia Karola brunszwickiego, przy ulicy Boulevard des Capucines i ulicy nowej Saint Augustin, przed którymi szły dwa powozy podróżne. Komisarz policji, otoczony dwoma gwardzistami municypalnymi, wezwał księcia jeszcze w łóżku leżącego, aby wstał, ubrał się, i poszedł za nim. Książę uczynił to, protestując się nieustannie przeciw temu aktowi i wsiadł do jednego ze stojących powozów, który pojechał szybko przez bulewary ku bramie St. Denis.

Książę Brunszwicki wyjechał w d. 17. września do Szwajcaryi. Aż do granicy odprowadzili go żandarmowie. Książę nie czynił oporu, gdy mu oznajmiono, że Francyją musi opuścić.

Jenerał Ramorino zaprzecza w liście, pisany do *Messenger des Chambres* z d. 16. wrześ. wieści, o mniemanym układzie, jaki zawarł z księciem Brunszwickim, aby na czele korpusu ochotników kraj jego zdobył, i o uprzednim przyjęciu 50000 fr. na ten cel. Wszystko to jest zmyśloném; nigdy on nie wchodził w spisok w interesie jednego domu ku podbiciu jednego państwa, i nigdy nie zobaczą go, jak tylko walczącego za niepodległość ludów.

P. Stratford Canning przybył w d. 13. do Paryża, i chciał w d. 14. udać się do Londynu.

Temps twierdzi, że przeszła izba wstrzymywana była nieustanną myślą o wojnie zewnętrznej od wewnętrznych reform, których kraj wymaga; wszystko, co się dzieje w Europie, oddala podobieństwo wojny przynajmniej do wiosny, i do tegoto czasu może się izba zająć wyłącznie ulepszeniem wewnętrznego położenia. Program następującego posiedzenia w następującym układzie sposobie: Użyć lepiej publicznego majątku, i zastosować podatki do źródeł pomocnych majątków prywatnych; zostawić mniejszowości zawiadywanie interesami miejscowemi, rozkrzewić także ducha towarzysztw ku przedsiębiorstwu dla powszechnego pożytku; oddać gminy pod zarząd kantonowi, kanton departamentowi, departament reprezentantom; oznaczyć przypadki, w których ministerjum i jego agenci odpowiedzialni są osobą i swoim majątkiem za nadwężenie ustaw; ustanowić, aby nie było ministerjum bez prezydenta rady, systematu bez ministerjalnej jedności; zaprowadzić ustawę exproprijacyj. ustawę, któraby niszczyła barbarzyńską różnicę między przewinieniem druku a samém przewinieniem obelgi i oszczerstwa. Jeżliby ten program został przyjęty, mówi *Temps*, natenczas administracyja mogłaby w gabinecie

wpracować projekta, przygotowane rozbiorem rzeczy przez druk! Lecz któryż z ministrów podjąłby się pracy, o której jest przekonany, że jej sam nieprzełoży izbom? któryż z przyszłych ministrów mógłby na przeciw izbom utrzymać rozpoznanie rzeczy, którego by nie przygotował? A przecież sądzą, że się wszystko da zrobić z czasem!

National żąda rozpoznania konstytucyi. Francya, mówi ón, jest w stanie owych chorych, którzy nie chcą, aby w ich obecności wymieniono złe, na które niszczejają. Podczas gdy rozpoznanie konstytucyi, do którego by się cała Francya prawdziwą narodową reprezentacją przyczyniła, jest jedynem naszym zbawieniem, chcą raczej lubo temu nie wierzą, obstawają za tym uroczyscie, że terażniejsza konstytucya jest doskonałą i całkiem nieśmiertelną.

Gazety paryżkie donoszą, że Madame Letitia, matka Napoleona, jest niebezpiecznie chora w Rzymie, i jak wprzód, tak i teraz umieszczają testament, którym rozporządza swoim majątkiem. Oprócz wielu szczególnych zapisów, majątek ten ma być obrócony na utworzenie majoratu w dobrach za 15 mil. piastów czyli 75 mil. fr. wartości, którego posiadaczem powinien być najstarszej z linii męskiej Napoleona, a jeżeli dwóch jest jednego wieku, tedy obadwa wraz być powinni.

Z Cherbourga sprowadzają tu przez Havre znaczną liczbę dział, między którymi są także haubice wynalazku pana Paixhans, a to celem oszańcowania Paryża.

Jenerał lejtnant hr. Drouet d'Erlon wydał do mieszkańców departementów niższej Ligier, Wandei, Mainy i Ligier i obudwóch Sevres odezwę, w której mówi o nowych zbrodniach i bezprawiach, które na nowo zasły. Płatni zbójcy przeciągają po kraju, i nawiedzają go najstraszniejszymi uciskami. Odważają się ze sztyletem w ręku przyrzekać szczęście, uzbrajają syna przeciw ojcu, brata przeciw bratu. Rozprawiają o religii, jakoby ta wymagała buntu przeciw ojczyźnie i onejże zaburzenia. Władze okazywały dotąd umiarkowanie, atoli, gdy środki pojednania są wyczerpane, zmuszone są już się do środków surowości. Niechaj mieszkańcy łączą się z wojskiem do pokonania tych, którzy do niezgody namawiają. Rząd jest gotów uczynić wszystko dla kraju, coby we względzie rolnictwa i przemysłu ku jego pomyślności posłużyć mogło; ale do tego potrzeba pokoju.

Państwo Papiężkie.

Gazeta de Bologna z d. 18. września donosi: W d. 15. b. m., zaprowadzoną została w Bo-

lonii nowo mianowana rada prowincyjna, na której wszakże, jako złożonej z 18 członków, nie było pięciu, już to, że byli nieobecni lub że chorowali. Prolegat zagał posiedzenie krótką, lecz dobitną mową, w której wystawił zgromadzeniu ważne powołanie, włożone na nie przez Ojca Świętego, i wyraził przekonanie, iż dobroczynnym zamiarom i zaufaniu swoich współobywateli odpowiedzą przez swoją światłą czynność i gorliwość. Gdy prolegat swoją mowę ukończył, przystąpiono do mianowania sekretarzy, a potem posiedzenie zamknięto.

Holandya.

W d. 16. września przybyła księżna Angouleme z Mademoiselle, córką księżnej Berry, do Rotterdamu. Księżna przyjęta była przez władzę cywilną i wojskową z należnymi jej dostojności honorami. Oficer domu królewskiego pozdrowił jej królewiczowską mość w imieniu króla. Zebrała się znaczna liczba miższkańców rotterdamskich chcących księżną widzieć. Księżna jedzie pod imieniem hrabiny de Marne, a księżniczka Ludwika Maryja Teresa jako mademoiselle de Rosny. Orszak składają: księżna Gontaut, wicehrabina Agoult, hrabia Damas, hrabia Ogeherty i kilka innych osób.

Z korespondeneyi między jenerałem Chassé a komendantem Antwerpii okazuje się, że kroki nieprzyjacielskie między cytadelą a miastem zawisły jedynie od dalszego sypania lub zaniechania szanów ze strony nieprzyjaciela. Raporta naszego jenerała z d. 14. i 15. b. m. donoszą w tej mierze, że w tych dniach niewidziano, żeby kończono fortyfikacje.

Belgijum.

Moniteur Belge z d. 20. września zawiera dwa król. wyroki, mocą których jenerał Goblet, adjutant króla i jeneralny inspektor inżynierii, mianowany jest ministrem stanu i upoważniony tymczasowie do sprawowania obowiązków ministra spraw zewnętrznych.

Niemcy.

Wyimek z protokołu trzydziestego trzeciego posiedzenia zgromadzenia Związku niemieckiego z d. 6. września 1832. §. 361. Zabezpieczenie praw autorów i nakładników przeciw przedrukiwaczom, w skutek artykułu 18. aktu Związku niemieckiego. Uchwala: Aby stosownie do artykułu 18 d. aktu Związku niemieckiego zabezpieczyć prawa autorów, wydawców i nakładników przeciw przedrukiwaczom w przedmiotach handlu książkami, i dziełami sztuki,

książęta udzielni i wolne miasta Niemiec zgadzają się uprzednio na zasadę, iż przy zastosowaniu prawnych przepisów i środków przeciw przedrukowaczom powinna być na przyszłość wzajemnie i w całej objętości Związku w takim sposobie zachowana różnica między własnymi poddanyami jednego państwa a poddanyami reszty wniemieckim Związku połączonych państw, aby wydawcy, nakładnicy i autorowie jednego państwa Związku doznawali opieki prawnej w drugim państwie przeciw przedrukowaniu. Najwyższe i wysokie rządy wydadzą ku wykonaniu tej uchwały potrzebne rozporządzenie, jak się to już stało, i zawiadomią zgromadzenie Związku w ciągu dwóch miesięcy o ustawach i rozporządzeniach, przeciw przedrukowaniu wydanych.

Turcyja.

Gazeta Zagrabska polityczna donosi z Bosnii co następuje: »Serajewo d. 18. sierpnia. Wczoraj zmniejszył się obóz wielkiego wezyra, za miastem rozłożony, ponieważ piąty regularny pułk, złożony z trzech batalijonów, wyruszył, i jest mniemanie, że został do stolicy przez sultana powołany. W obozie znajduje się jeszcze tylko jeden pułk regularny, równie z 3 batalijonów złożony. Arnauci i inne nieregularne wojska rozdzielone są w paszalicu do strzeżenia miejsc przedniejszych.« — Podgorzyca dnia 30. sierpnia. Wielki wezyr nie czyni nic dotąd przeciw Montenegroym, chociaż zuchwałosc tego ludu codziennie się powiększa, i to w tym sposobie, że onegdaj 200 tych rozbójników przebyło morze pod Scutari i napadło ziemię turecką, przyczem nie tylko że zabrali dużo bydła, ale nawet zniszczyli wiele winnej macicy.

W Alexandryi ogłoszono następujący szósty buletyn wojska syryjskiego z d. 13. miesiąca salwa 1248 (11. lipca 1832). W d. 11. o godz. 4tej rano ruszyło wojsko z Homs; najprzód posunęło się ku wsi Rosten nad Orontes, gdzie stało aż do wieczora, a noc przepędziło na przeciwnym brzegu. Z 11 dział, które nieprzyjacielscy paszowie podczas swojej klęski mogli ocalić, znaleźliśmy 6 na naszej drodze. Przestrach, którym nieprzyjaciel pod Homs był przejęty, tak był wielki, iż uciekał i nie ważył się wniknąć do Homs. Araces, pokolenie Arabów, korzystało z tego nietadu, udęrzyło na uciekających i zabiło i zrabowało wielu. — W d. 12. o godzinie 2ej rano wyruszył naczeln-

ny wódz, Ibrahim pasza, na czele pułków jazdy, z obozu, i po dwugodziunym pochodzie wszedł do Hama. We dwie blisko godziny nadciągnęły także pułki piechoty. Pod Hama zabraliśmy dział pięć, które jeszcze pozostały nieprzyjacielowi, jakoteż namioty, zapasy wojenne i żywnosc, należące do korpusu regularnego. Uciekający paszowie, utraciwszy całą artyleryją, zatrzymali się i połączyli pod zamkiem Midas. Dowiedzieliśmy się, że feldmarszałek Hussein pasza przybył do Antiochii. Do Divan efendego wydano rozkazy, aby dla służby dział, odebranych nieprzyjacielowi, posłał natychmiast porucznika artyleryi z 300 kanonijerami i rzemieślnikami, jakoteż wszystkie konie pociągowe, znajdujące się w twierdzy. Dzisiaj ruszy wojsko nasze ku Alepo. Oto jest spis wojska regularnego, które pod Homs przez nasze wojsko zostało do ucieczki zmuszone. Pułk 4ty, złożony z 2100 ludzi; 7my, z 1884; 11ty, z 2587; 15ty; z 210; pułk jazdy pod Izmet bejem z 500 ludzi, pod Mohamed bejem z 500, korpus Mohameda paszy Kandy z 800, razem 10471 ludzi. Z tych regularnych wojsk zaledwo uszło 1500 ciosu naszych walecznych, reszta została zabita lub w niewolę wzięta, częścią przez naszych w boju, lub w ucieczce przez Arabów Araces. — Ten jest ostatni buletyn, ogłoszony w Alexandryi. Późniejsze zajęcie Alepo aż do nadejścia ostatniego listu (z 2. sierpnia), tylko ustnie było wiadome! Hussein pasza, stojący obozem pod Alepo, miał za zbliżeniem się wojska egipskiego uciec, ponieważ mieszkańcy oświadczyli, że się poddadzą Ibrahimowi, jako widocznie mocniejszemu. W Alexandryi natężona była ciekawosc na spotkanie się obu dwóch flot, ponieważ zwycięstwo egipskiej rozstrzygnie także podbicie Syrii.

Dostrzegacz Austryjacki, któryśmy dzisiejszą pocztą właśnie co odebrali, donosi: W Paryżu odebrano dnia 20. września wieczór wiadomosc, że król jmc hiszpański zszedł z tego swiata w St. Ildefonso, na pedogre.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Phadra*; tragedia w 5 aktach.

Jutro: *Die Heimkehr Karl des XII.*, wielki dramat we 4 aktach.